Slachta Margit
Nemzeti Szociálpolitikai Intézet

HABILITÁCIÓS KUTYA KIKÉPZŐJE

EFOP-3.8.2-16-2016-00001 és
VEKOP-7.5.1-16-2016-00001
kiemelt projektek
Cím: 1070 Budapest, Peterdy u. 15.
E-mail: efop382@nszi.hu
E-mail: vekop751@nszi.hu

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

KÉSZÍTETTE:

Dr. Sztancsikné Tószegi Hajnalka

SZAKMAI LEKTOR:

Siti Edit

TARTALOM

Bevezető 4

A képzés indoklása, szabályozásának jogi háttere 5

A képzés jogi háttere 5

A képzés megnevezése 5

A képzés szervezésének feltételei 5

Képzőhellyel szembeni elvárások 6

Személyi feltételek 6

Tárgyi feltételek 7

A képzés bemeneti követelményei 10

Felmentések kezelése 11

A képzés felépítése 12

A képzési program célja 12

A program célcsoportja 12

A képzés során megszerezhető kompetenciák 12

A képzési idő 13

Teljesítési követelményrendszer 14

Vizsgakövetelmények 14

A záróvizsga értékelése 20

Javító- és pótlóvizsga 20

A képzés által nyújtott képesítés 20

A képzési program moduljai 21

1. Modul: A kutyák viselkedése, állatjólét 21

2. Modul: Kommunikáció és konfliktuskezelés 25

3. Modul: A habilitációs kutyák kiképzése 27

4. Modul: Terápiás kutyák alkalmazása 29

A képzési program gyakorlata 32

Bevezető

A habilitációs kutya kiképzője szociális ágazati képzés célja: olyan szakembereket biztosítson a szociális ágazat számára, akik képesek terápiás kutyákat kiválasztani, kiképezni, vizsgára felkészíteni, illetve sikeres vizsga után a terápiás kutyát fejlesztő foglalkozásokon felvezetni, ezzel segítve a terapeuták munkáját, növelve annak hatékonyságát.

A képzés konkrét célja:
a habilitációs kutya kiképzője

a) elsajátítja a kutyák viselkedésével, egészségügyi és állatjóléti követelményeivel kapcsolatos ismereteket;
b) megismeri a munkavégzéshez szükséges kommunikációs és konfliktuskezelési módszereket;
c) elsajátítja a kölyök és a felnőtt kutya terápiás célokra történő kiválasztásának módját, elméleti és gyakorlati ismereteket szerez a kiképzés módszereiről;
d) megismeri a kiképzett terápiás kutya-felvezető páros vizsgára való felkészítését, valamint a terápiás kutya felvezetését állatasszisztált foglalkozásokon, bemutatókon;
e) ismereteket szerez családi kutyák kiképzéséről, gazdák oktatásáról és kutyaiskolák vezetéséről.

A résztvevők váljanak képessé:

- a megfelelő viselkedésű habilitációs kutyák kiválasztására,
- a modern kutyakiképzési módszerek alkalmazására (klikkertréning, dummytréning, halti, ignorálás, figyelemelterelés, jutalmazási és büntetési technikák stb.) különböző fajtájú és személyiségű kutyák magas szintű szocializációja, kiképzése és fejlesztő terápiás munkára való felkészítése során,
- a kutyák hibás viselkedésformáinak korrekciójára,
- a kutyák egészségvédelmével és jólétével kapcsolatos teendők felmérésére, ellátására,
- kommunikálni és együttműködni a kiképzőkkel, felvezetőkkel, terapeutákkal (pl. gyógypedagógusokkal) és kliensekkel,
- szükség esetén a konfliktushelyzetek megnyugtató kezelésére.

A KÉPZÉS INDOKLÁSA, SZABÁLYOZÁSÁNAK JOGI HÁTTERE

A 27/2009. (XII. 3.) SZMM rendelet 3. § (1) b. szerint meghatározott segítőkutya kiképzői végzettség szükséges a segítőkutyák kiképzéséhez.

A képzés jogi háttere

Törvények

1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról

2013. évi LXXVII. törvény a felnőttképzésről

Miniszteri rendeletek

1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működési feltételeiről

36/2007. (XII. 22.) SZMM rendelet a gondozási szükséglet, valamint az egészségi állapoton alapuló szociális rászorultság vizsgálatának és igazolásának részletes szabályairól

14/2022. (IV. 29.) EMMI rendelet a szociális ágazati képzésekről és vizsgakövetelményekről (a továbbiakban: Rendelet)

27/2009. (XII. 3.) SZMM rendelet a segítő kutya kiképzésének, vizsgáztatásának és alkalmazhatóságának szabályairól

A képzés pozicionálása a képzési/továbbképzési struktúrába

A képzés a felnőttképzésről szóló 2013. évi LXXVII. törvény (a továbbiakban: Fktv.) 1. § (2) bekezdése szerinti, jogszabály alapján szervezett képzés.

A képzés megnevezése

Habilitációs kutya kiképzője

A képzés szervezésének feltételei

Képzést az NSZI által pályázati úton kijelölt szervezet (a továbbiakban: képző) végezhet (14/2022. (IV. 29.) EMMI rendelet).

Online képzés szervezése

A képzési program keretében nem engedélyezett.

Képzőhellyel szembeni elvárások

a) személyi feltételek

A képzésben szakmai tantárgyakat oktatóknak a képzési programban (a továbbiakban: KP) feltüntetett szakmai képesítéssel kell rendelkezniük.

Tantárgyak szerinti bontásban:

Tantárgy	Oktató végzettsége	Oktató szakmai tapasztalata
1.1. Etológia	biológus diploma, megfelelő szakiránnyal (etológus) és/vagy szakirányú tudományos fokozattal	5 éves szakmai tapasztalat/ gyakorlat Habilitációs kutya kiképzője tanfolyam területen
1.2. Állategészségügy	biológus vagy állatorvosi diploma	5 éves szakmai tapasztalat/ gyakorlat Habilitációs kutya kiképzője tanfolyam területen
1.3. Állatvédelem	biológus diploma	5 éves szakmai tapasztalat/ gyakorlat Habilitációs kutya kiképzője tanfolyam területen
2.1. Kommunikáció és konfliktuskezelés	szakirányú főiskola/egyetemi végzettség (kommunikáció szakos bölcsész, pszichológus, etológus), és/vagy ettől magasabb szakirányú végzettség. Előny: Habilitációs kutya kiképzője OKJ végzettség (OKJ 52 810 01, OKJ 52 810 01 1000 00 00)	5 éves szakmai tapasztalat/ gyakorlat Habilitációs kutya kiképzője tanfolyam területen
3.1. A habilitációs kutyák kiképzése	főiskolai, egyetemi szakirányú végzettség (pedagógus, pszichológus, pszichiáter, gyógypedagógus, andragógus) és min. Habilitációs kutya kiképzője OKJ végzettség (OKJ 52 810 01, OKJ 52 810 01 1000 00 00)	3 éves szakmai tapasztalat/ gyakorlat terápiás kutya sikeres képzése, vizsgáztatása. Előny felnőttképzésben szerzett gyakorlat.
4.1. Gyógypedagógia	főiskolai vagy egyetemi szakirányú végzettség (pedagógus, gyógypedagógus, konduktor, pszichológus, gyógytornász, mentálhigiénés szakember) és min. Habilitációs kutya kiképzője végzettség (OKJ 52 810 01, OKJ 52 810 01 1000 00 00)	3 éves szakmai tapasztalat/ gyakorlat kutyás terápia területen
4.2. Terápiás kutyák alkalmazása	főiskolai vagy egyetemi szakirányú végzettség (pedagógus, gyógypedagógus, konduktor, pszichológus, gyógytornász, mentálhigiénés szakember) és minimum Habilitációs kutya kiképzője OKJ végzettség (OKJ 52 810 01, OKJ 52 810 01 1000 00 00)	3 éves szakmai tapasztalat/ gyakorlat kutyás terápia területen

b) tárgyi feltételek elméleti képzéshez

Az oktató helyiségeknek meg kell felelniük a nemzeti szabványban vagy a nemzeti szabvánnyal azonos, illetve azzal egyenértékű építési és műszaki előírásokban foglaltaknak, továbbá az építésügyi, a tűzvédelmi, az egészségvédelmi, a munkavédelmi jogszabályokban előírt követelményeknek és a közegészségügyi előírásoknak.

	Helyiségek	**Mennyiségi mutató**	**Megjegyzés**
1.	Elméleti képzés során: tanterem/előadóterem	Képzési helyszínenként és csoportonként 1 db	A terem alapterülete min.: 3 m^2/fő, fűthető és hűthető
2.	Gyakorlati képzés során: terápiás helyiség	Képzési helyszínenként és csoportonként 1 db	A terem alapterülete: 25-90 m^2, fűthető és hűthető
3.	Gyakorlati képzés során: kiképzőpálya	Kiképzési helyszínenként minimum 700 m^2 sík, füves, körbe kerített terület	A kiképzőpályán is kell biztosítani minimum 1 db WC-t és 1 db akadálymentesített WC-t
4.	Elméleti és gyakorlati képzés során: WC helyiség	Képzési helyszínenként min. 1 db (résztvevők létszámának figyelembevételével)	Akadálymentesített
5.	Adminisztrációs iroda és irattár	Intézményenként 1 db	
Helyiségek bútorzata, egyéb berendezési tárgyai			
	Eszköz, berendezés	**Mennyiségi mutató**	**Megjegyzés**
6.	Elméleti képzés során: tanulóasztalok	Résztvevők létszámának figyelembevételével	Szükség szerint akadálymentesített berendezési tárgyak (fogyatékossággal élő résztvevő esetén)
7.	Elméleti képzés során: tanári/előadói asztal	Tantermenként/előadótermenként 1 db	
8.	Elméleti képzés során: székek vagy írólapos székek	Résztvevők/oktatók létszámának figyelembevételével	
9.	Elméleti képzés során: vetítővászon vagy tábla és/vagy flipchart	Tantermenként/előadótermenként 1 db	
10.	Számítógép internet hozzáféréssel	Képzési helyszínenként 1 db	
11.	Álló- és mozgóképvetítő eszköz/projektor	Képzési helyszínenként 1 db	

12.	Oktatófilm kutyakiképzés elméletéhez	5 db képző által készített videófelvétel a 3-4 napos kölyöktesztekről, 5 db videófilm a 6 hetes tesztekről	A filmek a Hundezentrum Canis-Familiaris (http://canis-familiaris.de/) által alkalmazott kölyöktesztek teljes anyagát kell, hogy tartalmazzák megfelelő feladatsorrendben.
13.	Kiképző eszközök kutyakiképzés gyakorlatához	5 db nyakörv, 5 db 1-1,5 m-es, 2 db 2-3 m-es póráz, 3 db dummy, 3 db klikker, 3 db műanyag kúp alakú bója, 2 db magasugró akadály állítható magassággal, 2db zsámoly, 1 db 2-3 m hosszú kúszó akadály 50-90 cm átmérővel, 2 db apport kötél, 2 db különböző méretű apportfa, apporttárgyak fém és műanyag csőből, 3 db különböző anyagú apportlabda, 1 db chipleolvasó, 1 db kereplő, 1 db könyöktámaszos mankó, 1 db kerekesszék, 3 db különböző méretű hám kutyára, 1 db max. 60 cm magas kisasztal, 2 db szék, 2 db májkrémes kenyér, 1 db illatosító spray, 1 db 1-1,5 méteres sál, 1 db 20-25 cm hosszú és 4-6 cm átmérőjű főtt velős csont. Kezdő, haladó és magas szinten képzett három kutya, amely állatorvos által igazoltan megkapta a 27/2009. (XII. 3.) SZMM rendeletben meghatározott segítő kutya oltási és parazitamentesítési ellátását.	
14.	Feltételek terápiás foglalkozásokhoz	Minimum 1 db terápiás kutya/5 tanfolyami résztvevő, de legalább 3 kutya-gazda páros, továbbá minden 5. vizsgázóhoz további 1 terápiás kutya-gazda páros	A 27/2009. (XII. 3.) SZMM rendelet szerint a képzés időszakában érvényes terápiás kutya tanúsítvánnyal és érvényes egészségügyi igazolással rendelkező terápiás kutya-felvezető páros a MATESZE

			honlapján regisztrálva.
15.	Feltételek terápiás foglalkozásokhoz	5 fő kliens/terápiás foglalkozás	A terápiás foglalkozáson 12 év alatti gyerek, vagy SNI-s személy, vagy idős (60 év feletti) személy vehet részt.
16.	Eszközök terápiás foglalkozásokhoz	5 db babzsák, 5 db karika, 5 db színes korong, fejlesztő feladatokhoz szükséges egyéb eszközök (a célcsoport összetételétől, fejlesztő feladatoktól függ, a vizsga előtt a foglalkozást vezető terapeuta határozza meg), 1 db póráz, 1 db nyakörv, 1 db kutyahám, jutalomfalatok kutyának, klienseknek ülőhely	

A képzés bemeneti követelményei

A képzés megkezdéséhez szükséges közismereti előképzettség
érettségi végzettség

A képzés megkezdéséhez szükséges szakmai előképzettség
Nem szükséges.

Egyéb speciális feltételek
Egészségügyi alkalmassági követelmény: (1) A jelentkező, habilitációs kutyakiképzői tevékenység ellátására való alkalmasságának megállapítása érdekében, egészségügyi és pszichológiai alkalmasságát vizsgálni és minősíteni kell.

(2) Az (1) bekezdés szerinti vizsgálatok célja annak megállapítása, hogy a jelentkező

a) az egészségi és pszichés állapota alapján képes-e a habilitációs kutya képzésével és alkalmazásával járó feladatok ellátására, különös tekintettel arra, hogy

b) képes-e a tevékenységgel érintett célcsoportok és terápiás helyszínek sajátosságaiból fakadó konfliktushelyzetek megfelelő kezelésére,

c) egészségének vagy testi épségének előrelátható károsodása, és mások egészségének, illetve testi épségének veszélyeztetése nélkül alkalmas-e a habilitációs kutyakiképzéssel járó tevékenység végzésére.

(3) Habilitációs kutyakiképző képzésben csak az a személy vehet részt, aki az egészségügyi és pszichológiai alkalmassági vizsgálat során alkalmas minősítést kap. A vizsgálatokat a habilitációs kutya kiképzője képesítés megszerzésére irányuló képzési szerződés megkötését megelőzően kell elvégezni, képzés csak 30 napnál nem régebbi, alkalmasságot igazoló vizsgálati eredmény birtokában kezdhető meg.

(4) Az egészségügyi állapotfelmérést a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló 33/1998. (VI. 24.) NM rendeletben foglaltak alapján kell elvégezni.

(5) A pszichológiai alkalmassági vizsgálatot a jelentkező által kiválasztott MATESZE szerint illetékes (MATESZE-vel erre a feladatra érvényes szerződéses jogviszonyban álló) pszichológus (a továbbiakban: pszichológus) végzi.

(6) A pszichológiai alkalmassági vizsgálat során vizsgálni kell, hogy a jelentkezőt a pszichés állapota alkalmassá teszi-e a terápiás kutyák képzésével és alkalmazásával jellemzően együtt járó, a tevékenységgel érintett célcsoportok és terápiás helyszínek sajátosságaiból fakadó konfliktushelyzetek megfelelő kezelésére.

(7) A pszichológiai alkalmassági vizsgálat kiterjed a személyiség egészének, az intellektuális képességeknek, a kommunikációs készségeknek és a társadalmi normáknak való megfelelési képességeknek a vizsgálatára.

(8) A pszichológus a pszichológiai alkalmasságot személyiségtesztek, intelligenciatesztek és az exploráció komplex eredményei alapján minősíti.

(9) Ha a pszichológiai alkalmassági vizsgálat során a pszichológus olyan rendellenességre utaló jelet tapasztal, amely a (7) bekezdés szerinti vizsgálatokkal nem tisztázható, célzott vizsgálatot végez.

(10) A habilitációs kutya kiképzője képzésben való részvétel általános pszichológiai minimumfeltételei (a továbbiakban: általános minimumfeltételek) a következők:

a) kiegyensúlyozott pszichés állapot,
b) átlagos érzelmi-indulati kontroll,

c) átlagosnál jobb pszichés terhelhetőség, stressztűrő képesség,
d) átlagos intellektuális képességek,
e) átlagos kommunikációs képesség,
f) erős felelősségtudat,
g) szabálykövető magatartás.

(11) A pszichológiai alkalmassági vizsgálat eredménye alapján a jelentkező minősítése

a) alkalmas vagy b) alkalmatlan lehet.

(12) A minősítést a pszichológus a következő adattartalommal készíti el:

A pszichológiai alkalmassági vizsgálattal érintett személy

a) viselt neve és születési neve,
b) születési helye és ideje,
c) anyja születési neve,
d) társadalombiztosítási azonosító jele,
e) lakcíme,
f) a pszichológiai alkalmassági vizsgálat minősítése,
g) a pszichológiai alkalmassági vizsgálat helye és ideje,
h) a pszichológiai alkalmassági vizsgálatot végző aláírása,
i) a pszichológiai alkalmassági vizsgálaton részt vett személy aláírása.

(13) Alkalmatlan minősítés esetén a jelentkezőt dokumentált módon tájékoztatni kell a minősítés okáról, és azt a minősítésben fel kell tüntetni.

(14) Az a jelentkező, aki a képzési szerződés megkötése előtti pszichológiai alkalmassági vizsgálaton önhibájából nem jelenik meg, vagy a vizsgálat alapján alkalmatlannak minősül, a habilitációs kutya kiképzője képzésben nem vehet részt.

Felmentések kezelése
Felmentési lehetőség a képzés során nem biztosított.

Előzetesen megszerzett tudás beszámítása
Előzetesen megszerzett tudás beszámítása nem lehetséges.

Előzetes tudásmérés
Előzetes tudásmérés nem engedélyezett.

A képzés eredményes elvégzésének igazolása
tanúsítvány

A KÉPZÉS FELÉPÍTÉSE

A képzési program célja

Olyan szakemberek képzése, akik szeretik a kutyákat és segítséget nyújtanak sérült, beteg vagy fogyatékossággal élő embereknek, gyerekeknek a fejlesztő foglalkozásokon. A képzési program célja a képzésben résztvevők számára átadni, bemutatni a szakmai feladatokat, felkészíteni a napi tevékenység szakszerű elvégzésére úgy, hogy a képzést elvégző személy képessé váljon terápiás kutya kiválasztására, képzésére, vizsgára való felkészítésére és terápiákon a kutya felvezetésére foglalkozásvezető irányításával.

A képzés célcsoportja

18. életévét betöltött, érettségivel rendelkező, egészségügyi és pszichológiai alkalmasságot teljesített személyek.
Csoportlétszám: 5-17 fő a képzés minden elméleti és gyakorlati tárgya esetében.

A képzés során megszerezhető kompetenciák

- képes a megfelelő viselkedésű habilitációs kutyák kiválasztására,
- tudja alkalmazni a modern kutyakiképzési módszereket (klikkertréning, dummytréning, halti, ignorálás, figyelemelterelés, jutalmazási és büntetési technikák stb.) különböző fajtájú és személyiségű kutyák szocializációja, kiképzése és fejlesztő terápiás munkára való felkészítése során,
- képes a kutyák hibás viselkedésformáinak korrekciójára,
- képes a kutyák egészségvédelmével és jólétével kapcsolatos teendők felmérésére, biztosítására,
- megfelelően tud kommunikálni és együttműködni a kiképzőkkel, felvezetőkkel, terapeutákkal és kliensekkel,
- képes szükség esetén a konfliktushelyzetek megnyugtató kezelésére,
- a képzésben résztvevő a modulok elvégzése során a személyes kompetenciák birtokában képes az önállóságra, elhivatottságra, türelmességre, rugalmasságra,
- társas kompetenciák fejlesztése során kialakul a segítőkészség, empatikus készség, határozottság, kapcsolatteremtő készség, a tömör fogalmazás készsége, közérthetőség,
- a módszerkompetenciák elsajátítását követően képes az ismeretek helyén való alkalmazására, helyzetfelismerésre, lényeglátásra, kontrollra.

A képzési idő

	Óraszám(óra)*	
Modulok, tantárgyak	**Elmélet**	**Gyakorlat**
1. Modul: A kutyák viselkedése, állatjólét		
1.1. Etológia	12	0
1.2. Állategészségügy	12	0
1.3. Állatvédelem	7	0
2. Modul: Kommunikáció és konfliktuskezelés		
2.1. Kommunikáció és konfliktuskezelés	12	0
3. Modul: A habilitációs kutyák kiképzése		
3.1. A habilitációs kutyák kiképzése	64	0
4. Modul: Terápiás kutyák alkalmazása		
4.1. Gyógypedagógia	12	0
4.2. Terápiás kutyák alkalmazása	13	0
Gyakorlat		
3.1.1. A habilitációs kutyák kiképzése		220
4.2.1. Terápiás kutyák alkalmazása		98
Összesen: 450 óra; 30% elmélet 70% gyakorlat	**132 óra**	**318 óra**

** Megjegyzés: az óraszámot tanórának tekintjük, így 1 tanóra = 45 perc.*

Teljesítési követelményrendszer

Maximális hiányzás mértéke a program, illetve a tantárgy időtartamának 10 % - a.
A részvétel igazolása az oktatók által vezetett jelenléti ív ellenjegyzésével történik.
A képzésen résztvevő személy a képzés végén záróvizsgát tesz (Rendelet 5. § (1)-(2) bekezdése).
A záróvizsga szóbeli és gyakorlati vizsgafeladatból áll.

A szóbeli és a terápiás kutyák kiképzése gyakorlati vizsgához a miniszter által jóváhagyott központi tételsort az NSZI a honlapján közzéteszi, mely a miniszter által történő visszavonásig használható fel.
A **Kutyás terápia gyakorlata vizsgához a képző állítja össze a feladatsort, tételsort.**
A képző által összeállított tételsor minden tétele kell, hogy tartalmazza a terápiás kutyák vizsgaszabályzata „terápia valós terápiás helyzetben" vizsga valamennyi típusfeladatát.
Ezek a következők:

1. A kutya és a felvezető köszönti a célcsoport tagjait (klienseket).
2. A kliensek körbe ülik a kutyát és egyszerre simogatják azt.
3. Mozgás és zaj a kutya körül. A kliensek a kutya körül élénken mozognak és zajonganak.
4. Ügyességi feladatok közül legalább 3 feladatot tartalmazó játék:
    a. apportírozás bármilyen tárggyal
    b. akadály (ugró, kúszó, pad, stb.)
    c. bármilyen trükk
    d. a terápián részt vevő kliens kér bármilyen feladatot a kutyától.
5. A kutya vezetése a kliens által pórázon irány- és tempóváltásokkal.
6. Foglalkozás közben egy idegen felnőtt lép zajosan a terembe (hogy a kutya mindenképp észrevegye), a kutya közelében megáll, a foglalkozást nézi.
7. Jutalomfalat adása kutyának minimum 3 kliens által: tetszőleges feladatnál, a feladat végrehajtása után.

A tételekben összeállított feladatoknak igazodnia kell az adott vizsgán részt vevő kliensek sajátosságaihoz. Minden feladat esetében a feladatsort összeállító terapeutának meg kell határoznia az adott feladat fejlesztési célját is.
Az így összeállított tételsort a képző a vizsga bejelentését követő 10 napon belül megküldi a vizsgabizottság valamennyi tagjának. A vizsgabizottság tagjai véleményezik a tételsort és a módosítási javaslataikat vagy a jóváhagyásukat 5 napon belül megküldik a képzőnek. A képző a vizsgabizottsággal egyeztetett, jóváhagyott tételsort 5 nappal a vizsga megkezdése előtt megküldi az NSZI-nek.

Záróvizsgára bocsátás feltételei
A képzési programban meghatározott elméleti és gyakorlati óraszám teljesítésének igazolása.

Vizsgakövetelmények
A képző a záróvizsgát a képzés utolsó napját követő 60 napon belül köteles megszervezni. A záróvizsga időpontjáról a képző legalább 30 nappal korábban írásban tájékoztatja a képzésben részt vevő személyt. A képző az NSZI-nek a vizsga megkezdése előtt legalább 30 nappal írásban bejelenti a záróvizsgát, és megküldi a képzési programban meghatározott záróvizsgára bocsátás feltételeinek teljesítéséről szóló igazolást.

A záróvizsga 4 tagú vizsgabizottság előtt zajlik.
A vizsgabizottság 2 tagjának jelölésére a Magyar Terápiás és Segítőkutyás Szövetség Egyesület a kijelölt szakmai szervezet.

A vizsgabizottság osztható a szóbeli és a gyakorlati vizsgák esetében is a vizsgabizottság elnökének döntése alapján.
A vizsgacsoport létszáma minimum 5 fő, maximum 17 fő.

Szóbeli vizsga
A képzésben részt vevő személy a kihúzott szóbeli tétel alapján beszámol az elméleti képzésen megszerzett tudásáról (felkészülési idő: 20 perc/vizsgázó, felelési idő: 20 perc/vizsgázó).
A vizsgázó központilag összeállított szóbeli tételsorból tételt húz. A tételen négy kérdés szerepel, amelyek közül egy-egy az 1., 2., 3. és 4. vizsgarész ismereteire vonatkoznak. A vizsgafeladat az alábbi tanulási eredmények tudáselemeinek mérésére és értékelésére irányul:

1. **vizsgarész**
   - Az Állatvédő Világszövetség (WSPA) társállatok tartására vonatkozó irányelvei.
   - Az agressziós viselkedési problémák kezelésében a megelőző gyakorlatok szerepe, a kutya mozgásigényét meghatározó tényezők.
   - A kutya eredetével, háziasításának folyamatával, kutyák problémamegoldó viselkedésének eltéréseivel, a tanulási korláttal, szabálykövető készségeivel, emberi viselkedés olvasása és értelmezése területén mutatott képességeivel, szociális megértő képességeivel, szociális vonzódásával és emberhez való kötődésével kapcsolatos kutatási, kísérleti eredmények.
   - A habituáció, szenzitizáció, klasszikus asszociáció, operáns tanulás és a szociális tanulásra vonatkozó kutatási eredmények, a tanulási korlát jelensége.
   - A fehérjék, zsírok és a szénhidrátok, az ásványi anyagok, a vitaminok és a mikroelemek kutya táplálásában betöltött szerepe, jelentősége.
   - A kutyák legfőbb, a vérkeringést, a bőr és a mozgató, valamint az emésztő szervrendszert érintő betegségei, a kutyák külső és belső parazitái, azok által okozott betegségek, a terápiás kutyák alkalmazásának egészségügyi követelményei, alapvető teendők a kutyával történt baleset esetén.

2. **vizsgarész:**
   - A kommunikációs folyamat tényezői, elemei és alapfogalmai, a nem verbális viselkedés szerepe a kommunikációban.
   - A nyelvi kommunikáció felépítése, szintjei, a szóbeli közlés sajátosságai, a hatékony kommunikáció ismérvei, az attitűdök szerepe a kommunikáció során megosztott információ átadásában és feldolgozásában.
   - A tömegkommunikáció lényege és a tömegkommunikációs eszközök alkalmazásának főbb szempontjai, a hatékony prezentációra való felkészülés lépései, a sikeres előadás ismérvei, az előadás tartásának felkészülési szempontjai.
   - A társas kapcsolatok kialakításához szükséges alapvető társas készségek, a kapcsolatok fejlődésének főbb fázisai, az érzelem kifejezésének eszközei és folyamata.
   - Az affiliáció jelensége, az emberi agresszió, mint a kommunikáció során megjelenő érzelmi reakció jelensége, a kontroll emberi kapcsolatokban betöltött szerepe.
   - Az asszertív kommunikáció, a mediáció jelensége, a csoportok közötti és a csoporton belüli versengés folyamata, szociális szerepe, a másság, a stigmatizáció, a munkahelyi mobbing jelensége.

3. **vizsgarész**
   - Az emberi fogyatékosság fogalma, területei, előidéző okok.
   - Különleges bánásmódot igénylők (SNI, BTM, kiemelten tehetséges), a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű fogalma.

- A terápiás kutyák hatályos jogszabályok szerinti vizsgára bocsátásának feltételei.
- A segítő kutyák alkalmazhatóságának szabályai.
- A kutya-ember kapcsolatban rejlő terápiás hatás formái, mechanizmusai.
- Az állatasszisztált foglalkozások (AAA, AAT, AAE stb.) típusai.
- Az egyes fejlesztési területekhez tartozó típusfeladatok.

4. **vizsgarész:**
   - A segítő kutyák kiválasztására alkalmas és felnőtt kutyatesztek típusai, módszerei.
   - A kutyára jellemző alapvető tanulási folyamatok, a kutyakiképzés alapelvei, a motiváció és a gátlás módozatai és fokozatai.
   - A kölyökcsoport kiképzésének alapvető szempontjai, a kölyökfoglalkozás felépítése, a lábnál követés, az ültetés, fektetés, állítás, helyben maradás, behívás, trükkök tanítása (forog, pacsi, tolat, hempi, borul, kúszik stb.), a tárgymanipuláció, akadályok leküzdése tanításának módszerei, úgymint a klikker-tréning, a do as I do, ignorálás módszerei.
   - A jellemzőbb viselkedési problémák típusai (agresszió, szeparációs szorongás, hangérzékenység, neofóbia, rágás stb.), kialakulásának okai, kezelésének módszerei, a deszenzitizáció, pozitív ellenkondicionálás módszerei.
   - A családi kutyák „Engedelmességi" vizsgáinak célja, feladatai.
   - A terápiás kutyák hatályos jogszabály szerinti vizsgára bocsátásának feltételei, a „temperamentum vizsga" és a terápiás vizsga feladatai, az értékelés szempontjai.

A vizsgafeladat értékelésének szempontjai

– Feladat megértése, a lényeg kiemelése	0-10 pont
– Alapfogalmak ismerete, definiálása és alkalmazása	0-20 pont
– Tartalmi kifejtés, elvek, folyamatok ismerete és alkalmazása	0-30 pont
– Összefüggések értelmezése	0-16 pont
– Megfelelően felépített, világos, szabatos előadásmód	0-12 pont
– Szaknyelv alkalmazása	0-12 pont

Összesen adható maximum 100 pont.

A tételen szereplő 4 kérdést külön-külön kell pontozni (0-100 pont), majd a négy kapott pontszámot átlagolni kell.
A vizsgafeladat akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 51 %-át (51 pontot) elérte.
A vizsgafeladat aránya a teljes képesítő vizsgán belül: 30 %

Gyakorlati vizsga
Záróvizsgára az bocsátható, aki a képzési programban megállapított vizsgára bocsátási követelményeknek eleget tesz.

1. **vizsgafeladat: Terápiás kutyák kiképzése**
   A vizsgán kutyaiskolai kiképzést kell szimulálni. A vizsgázó a kiképző. A kiképzésen 3 gazda vesz részt kutyájával. A kiképzésen a lentebb felsorolt feladatok közül egyet gyakoroltat a vizsgázó a gazda-kutya párosokkal. A kiképzési szituációban a kutya-gazda párosok az adott feladat esetén 1 kezdő, 1 haladó és 1 „profi" szintű tudással rendelkeznek. A vizsgázó egyesével kikérdezéssel felméri a kutya-gazda párosok adott feladatra vonatkozó tudását. Ezután a vizsgázó a kutya-gazda párosokat gyakoroltatja. A kikérdezés és a bemutatott gyakorlat alapján beazonosítja a gazda által alkalmazott kiképzési módszereket, tudásszintet, hibákat. Ezután elmagyarázza a gazdának, hogyan kell az adott

feladatot tanítani kutyájának, majd bemutatja a gazdának a gazda kutyájával ezt a gyakorlatban is. Ezt követően újra csináltatja a feladatot a gazdával, javítja a hibákat, gyakoroltatja a helyes megoldást, majd javaslatot tesz a gazdának a továbblépés módjára.

Feladatok:

- a kutyára jellemző tanulási típusok alkalmazásának lehetőségei a kutya szocializációja és kiképzése során,
- klikker tréning alapelvei, alkalmazása saját test akció, tárgymanipuláció, más emberre orientálás tanításakor,
- szociális tanuláson alapuló „do as I do" módszer szabályai és alkalmazása egyszerű és összetett feladatok tanításakor,
- az ignorálás tanításának alapelvei (báziskommunikáció, dominancia viszonyok, közlekedés szabályai, dummy tréning), alaptesthelyzetek, apport, viselkedési problémák megoldási lehetőségei a gyakorlatban,
- kölyökkiválasztás előkészítése, megvalósítása adott típusú munkára Erik Kersting teszt alapján,
- lábnál követés tanítása pórázon, szabadon követésben, más általi vezethetőség,
- ültetés, fektetés, állítás tanítása különböző kiképzési módszerekkel (klikker, dummy tréning, do as I do stb.),
- a helyben maradás, behívás tanítása különböző kiképzési módszerekkel (klikker, dummy tréning stb.),
- trükkök (forog, tolat, borul, hempi, ugat, pacsi, szégyelld magad, hangadás stb.) tanítása különböző kiképzési módszerekkel (klikker, dummy tréning, do as I do, rivális tréning stb.),
- akadályok leküzdésének lépései különböző kiképzési módszerekkel (klikker, dummy tréning, do as I do stb.),
- az apport tanításának lépései különböző kiképzési módszerekkel (klikker, dummy tréning, do as I do, rivális tréning stb.),
- a terápiás kutyák 27/2009. (XII. 3.) SZMM rendeletében meghatározott „Temperamentum vizsga" feladatok tanításának lépései, fokozatai, nem kívánatos viselkedések kezelésének, megszüntetésének módszerei, lépesek bemutatása, a terápiás kutyák 27/2009. (XII. 3.) SZMM rendeletében meghatározott „Viselkedés valós terápiás helyzetben vizsga" feladatok tanításának lépései, fokozatai, nem kívánatos viselkedések kezelésének, megszüntetésének módszerei, lépesek bemutatása.

2. vizsgafeladat: Kutyás terápia gyakorlata

A vizsgázó terápiás helyzetben vezeti fel a terápiás kutyát. A vizsgázó a terapeuta utasításai és a célcsoporttagok (terápiában részesülők) reakciói alapján hajtja végre a feladatokat a terápiás terv alapján. A terápia a 27/2009. (XII. 3.) SZMM rendeletben meghatározott terápiás kutyák vizsgaszabályzatának „Viselkedés valós terápiás helyzetben" vizsga valamennyi típusfeladatát tartalmazza.

A terápiás terveket (azon belül a feladatok számát és sorrendjét) a célcsoporthoz, fejlesztési célhoz illesztve a képző (terapeuta) állítja össze. Az így összeállított tételsort a képző a vizsga bejelentését követő 10 napon belül megküld a vizsgabizottság valamennyi tagjának. A vizsgabizottság tagjai véleményezik a tételsort és a módosítási igényüket vagy a jóváhagyásukat 5 napon belül megküldik a képzőnek. A képző a vizsgabizottsággal egyeztetett, jóváhagyott tételsort 5 nappal a vizsga megkezdése előtt megküldi az NSZI-nek. A terápia megkezdése előtt a foglalkozást vezető terapeutával a vizsgázó egyezteti a feladatok sorrendjét, a megvalósítás módját. A célcsoporttagok közül minimum 2-3 fő hajtja végre a terápiás tervben szereplő feladatokat. (A köszöntés feladatot minden tag.)

Feladatok, amelyekből a terapeuta összeállítja a célcsoporthoz illeszkedő tételeket:

- Köszöntés.
- Kutya ül vagy fekszik, kliensek körbeveszik, és egyszerre simogatják a kutyát.
- Mozgás és zaj a kutya körül.
- Ügyességi feladatok: apport és akadály, trükk, idegen kér feladatot a kutyától (min. 2 feladat az apport mellett).
- Kutyavezetés kliens által pórázon.
- Idegen zavarja meg a feladatot.
- Kliens jutalomfalatot ad a kutyának.

A vizsga végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: összesen 45 perc,
amelyből

- 1. vizsgafeladat: 20 perc
- 2. vizsgafeladat: 25 perc

A vizsgafeladat aránya a teljes képesítő vizsgán belül: 70 %

- 1. vizsgafeladat: 50 %
- 2. vizsgafeladat: 50 %

A vizsga értékelésének szempontjai

1. vizsgafeladat értékelési szempontjai:

– Felkészülés (eszközök kiválasztása, elhelyezése) és eszközhasználat feladatbemutatás vagy problémamegoldás közben	0-10 pont
– A kutyával való kontaktus felvétele	0-10 pont
– A kiképzési módszer választása, a módszer feladathoz igazított lépéseinek ismerete, alkalmazása	0-10 pont
– A feladat végrehajtása közben a kutya belső állapotának felismerése és a kutya személyiségéhez és belső állapotához igazított motiváció és gátlás alkalmazása	0-10 pont
– A feladat bemutatása a kliens (kutya gazdája) állapotához, képességeihez igazított	0-20 pont
– A feladat magyarázata a kliens (kutya gazdája) állapotához, képességeihez igazított	0-20 pont
– A feladat gyakoroltatása a kliens (kutya gazdája) állapotához, képességeihez igazított	0-20 pont

A vizsgafeladat akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám 51 %-át (51 pontot) elérte.

2. vizsgafeladat értékelési szempontjai:

– Felkészülés (eszközök kiválasztása, elhelyezése) és eszközhasználat feladatbemutatás vagy problémamegoldás közben	0-10 pont
– A kutyával való kontaktus felvétele	0-10 pont
– A kiképzési módszer választása, a módszer feladathoz igazított lépéseinek ismerete, alkalmazása	0-10 pont
– A feladat végrehajtása közben a kutya belső állapotának felismerése és a kutya személyiségéhez és belső állapotához igazított motiváció és gátlás alkalmazása	0-15 pont

- A felvezetés módszere, pontossága, a kliens állapotához, képességeihez igazítottan, kompetenciahatár tartása 0-15 pont
- A feladat magyarázata a kliens állapotához, képességeihez igazított 0-15 pont
- A feladat gyakoroltatása a kliens állapotához, képességeihez igazított 0-15 pont
- Kapcsolat a terapeutával 0-10 pont

A vizsgafeladat akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám 51 %-át (51 pontot) elérte.

A gyakorlati vizsga lebonyolításához szükséges személyi feltételek

1. **vizsgafeladathoz:**
   - legalább 3 kutya-gazda páros, továbbá minden 5. vizsgázóhoz további 3 kutya-gazda páros

2. **vizsgafeladathoz:**
   - 1 fő terápiás foglalkozást vezető szakember
   - 1 fő minimum habilitációs kutya kiképzője végzettséggel és 5 év szakmai gyakorlattal rendelkező szakember
   - 5 fő 12 év alatti gyerek, vagy SNI-s személy, vagy idős (60 év feletti) személy; 1 fő maximum 3 foglalkozáson vehet részt/vizsganap
   - 1 fő, a kliensek felügyeletét, kíséretét ellátó, a kliensekhez megfelelő szakirányú végzettséggel rendelkező szakember

A vizsgafeladatok lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek

1. **vizsgafeladathoz:**
   - 1 db minimum 500 m^2 kutyakiképzésre alkalmas sík terület
   - 1 db 15-60 m^2 alapterületű fűthető és légkondicionált zárt helyiség
   - 1 db videó lejátszására alkalmas laptop vagy számítógép
   - 1 db projektor, megfelelő felület a kivetítéshez
   - 10 db videófilm a 3-4 napos kölyöktesztekről, 10 db videófilm a 6 hetes tesztekről (a filmek az Erik Kersting teszt teljes anyagát kell, hogy tartalmazzák megfelelő feladatsorrendben)
   - 5 db nyakörv, 5 db 1-1,5 m-es, 2 db 2-3 m-es póráz
   - 3 db dummy
   - 3 db klikker
   - 3 db műanyag kúp alakú bója
   - 2 db magasugró akadály állítható magassággal, 2 db zsámoly, 1 db 2m hosszú kúszó akadály 50-90 cm átmérővel
   - 2 db apport kötél, 2 db különböző méretű apportfa, apporttárgyak fém és műanyag csőből, 3 db különböző anyagú apportlabda
   - 1 db chipleolvasó, 1 db kereplő, 1 db könyöktámaszos mankó
   - 1 db kerekesszék, 3 db különböző méretű hám kutyára,
   - 1 db max. 60 cm magas kisasztal, 2 db szék
   - 2 db májkrémes kenyér
   - 1 db illatosító spray, 1 db 1-1,5 méteres sál
   - 1 db 20-25 cm hosszú és 4-6 cm átmérőjű főtt velős csont
   - kezdő, haladó és magas szinten képzett három kutya, amelyek állatorvos által igazoltan megkapták a 27/2009. (XII. 3.) SZMM rendeletben meghatározott segítő kutya oltási és parazitamentesítési ellátását

2. vizsgafeladathoz:

- a 27/2009. (XII. 3.) SZMM rendelet szerint a vizsga napján érvényes terápiás kutya tanúsítvánnyal és érvényes egészségügyi igazolással rendelkező terápiás kutya
- 1 db póráz, 1 db nyakörv, 1 db kutyahám, jutalomfalatok kutyának
- klienseknek ülőhely: tornapad vagy zsámoly
- 5 db babzsák, 5 db karika, 5 db színes korong
- fejlesztő feladatokhoz szükséges eszközök (a célcsoport összetételétől, fejlesztő feladatoktól függ, a vizsga előtt a foglalkozást vezető terapeuta határozza meg)

A záróvizsga értékelése

A szóbeli és gyakorlati vizsga százalékos eredményét súlyozottan átlagolni kell.
A záróvizsgát a vizsgabizottság

a) kiválóan megfelelt 81-100 %
b) megfelelt 51-80 %
c) nem felelt meg 0- 50 %

minősítéssel értékeli.

A vizsgázó záróvizsgája sikertelen, ha bármelyik (szóbeli, gyakorlati) vizsgafeladat „nem felelt meg" minősítéssel zárul.

Javító- és pótlóvizsga

Sikertelen vizsga esetén a vizsgázó javítóvizsgát tehet. Ha a vizsgázó a vizsgát neki fel nem róható okból meg sem kezdte, vagy megkezdte, de befejezni nem tudta, pótlóvizsgát tehet. A javító- és a pótlóvizsga a képzés befejezését követő egy éven belül tehető le. A képző bejelentése alapján az NSZI a javító- és pótlóvizsgára legkésőbb a képzés utolsó napját követő egy éven belül lehetőséget biztosít. Az NSZI a javító- és pótlóvizsga szervezése során a Rendelet 5. § (9) bekezdésében előírt létszámkorláttól eltérhet.
A záróvizsgára vonatkozó további tudnivalókat (vizsgabizottság összetétele és díjazása, a záróvizsga dokumentumai, a szociális ágazati képzések vizsgaelnöki névjegyzéke, záró rendelkezések) a Rendelet tartalmazza.

A képzés által nyújtott képesítés

Habilitációs kutya kiképzője

A KÉPZÉSI PROGRAM MODULJAI

1. Modul: A kutyák viselkedése, állatjólét

Modul célja

A résztvevők számára áttekintést nyújtson:

- a kutyák viselkedése, tanulási formái,
- a kutya kommunikációs jeleinek helyes olvasása,
- a kutya-ember kapcsolat jellegzetességei,
- a kutyák gyakoribb betegségeinek kórképei,
- a kutyák ápolási, gondozási feladatai,
- külső és belső paraziták elleni védekezés,
- a zoonózisok, a védőoltásokkal kapcsolatos alapismeretek,
- teendők a kutya betegsége és sérülése esetén,
- állatvédelem és állatjólét alapelvei témakörökbe.

A modul tantárgyai

1.1. Etológia (12 tanóra elmélet)
1.2. Állategészségügy (12 tanóra elmélet)
1.3. Állatvédelem (7 tanóra elmélet)

1.1. Etológia

Az adott ismeret átadásában alkalmazandó módok, jellemzők: interaktív előadás.

Óraszám: 12 tanóra elmélet

A tantárgy célja: a képzésben részt vevő megismerkedjen az etológiai alapfogalmakkal, megértse a kutya és farkas problémamegoldó viselkedési készségei között tapasztalható különbségeket, valamint a különböző módon szocializált („családi”, ill. „kerti”) kutyák problémamegoldó viselkedésének eltéréseit, a kutyák szociális tanulásával, szabálykövető készségeivel, emberi viselkedés olvasása, értelmezése, szociális megértő képességeivel kapcsolatos vizsgálatok főbb tanulságait.

A tantárgy rövid tartalma: a kutya és a farkas rokonságának kérdése. Anatómiai változások a domesztikáció során, a háziasítás során fellépő alkalmazkodási kényszerek és ezek viselkedés szabályozásában megjelenő következményei. A kölyökszerű viselkedésekre történő szelekció és következményei, viselkedési változások az agresszió kontrollálhatóságában. A kutya és farkas problémamegoldó viselkedési készségei között tapasztalható különbségek. A különböző módon szocializált („családi”, ill. „kerti”) kutyák problémamegoldó viselkedésének eltérései, a kutyák szociális tanulásával kapcsolatban végzett vizsgálatok főbb tanulságai. A rítus, szociális szabály, spontán rítuskialakító készség kutyában, a kötődés és rítuskialakítás kapcsolata. A kutya emberi viselkedés olvasása és értelmezése területén mutatott képességei. A kutya szociális megértő képességeivel kapcsolatos vizsgálatok eredményei, a „tanítási helyzetekre való érzékenység” jelenségei. A kutyák és kézben nevelt farkasok szociális vonzódásával és emberhez való kötődésével kapcsolatos kísérletek főbb következtetései. A kutya szociális megértő képességeivel kapcsolatos vizsgálatok eredményei, az „elmeolvasási” képesség jelensége.

A tanóra során tisztázandó fogalmak: a kutya eredete, háziasítás, a kutya és farkas problémamegoldó viselkedési készségei, a kutyák szociális tanulása, szabálykövető készségei, emberi viselkedés olvasása és

értelmezése, szociális megértő képességei, szociális vonzódás, emberhez való kötődés, „elmeolvasási” képesség.

Kötelező szakirodalom:
- Csányi Vilmos (2014) Ironikus etológia. Sanoma Media, Budapest Zrt.

Ajánlott szakirodalom:
- Konrad Lorenz (2014) Ember és kutya. Helikon Kiadó, Budapest

Jogszabályok:
- nem releváns

1.2. Állategészségügy

Az adott ismeret átadásában alkalmazandó módok, jellemzők: interaktív előadás.

Óraszám: 12 tanóra elmélet

A tantárgy célja: a képzésben részt vevő megismerkedjen az állategészségügy alapfogalmaival, megértse a fehérjék, aminosavak, zsírok, szénhidrátok, ásványi anyagok, makro- és mikroelemek, vitaminok és a víz kutya táplálásában betöltött szerepét, jelentőségét, a betegség fogalmát, vírusok, baktériumok okozta betegségek, zoonózis, Giardia, férgek okozta betegségek tüneteit, viselkedési zavarok típusait, valamint a terápiás kutyák alkalmazásának egészségügyi követelményeit.

A tantárgy rövid tartalma: a fehérjék biológiai szerepe, felépítése, emésztése, felszívódása, biológiai értékük, hasznosulásuk, fehérjeforrások. Az ásványi anyagok típusai, egymáshoz viszonyított arányuk jelentősége. A kalcium és foszfor szerepe, a kutya szükséglete. A többi makroelem szerepe a kutya táplálásában. A mikroelemek (vas, réz, cink, jód, mangán, kobalt, szelén) élettani szerepe. A vitamin fogalma, a zsírban és a vízben oldódó vitaminok jellemzése és élettani hatása. Avitaminózis, hipovitaminózis és hipervitaminózis fogalma, előfordulásuk kutyánál. Zoonózis fogalma. Kutyák által terjesztett parazitózisok. Kullancsok által terjesztett (humán) betegségek. A vírusos betegségek általános jellemzői, veszettség, szopornyica, fertőző májgyulladás, parvo- és coronavírus okozta bélgyulladás, agyhártyagyulladás, Aujeszky-féle betegség, leptospirózis, kennelköhögés. A bakteriális betegségek jellemzői. Kennelköhögés, gümőkór, leptospirózis, tetanusz. Gomba okozta betegségek: Microsporum canis. Lyme – kór. A kutya külső élősködői: kullancsok, bolhák, tetvek, atkák okozta betegségek. A vérkeringés elégtelensége, sokk. Hőguta (tünetei, kezelése). Ekcéma (tünetei, kezelése). Fülgyulladás (tünetei, kezelése). Csont- és ízületi gyulladás (tünetei, kezelése). Angolkór (tünetei, kezelése). Porckorongsérv (tünetei, kezelése). Balesetek típusai, teendők baleset esetén (hámsérülések, törés, ficam, idegrendszeri sérülések, légutakba került idegentest, toxikus anyagok bekerülése). A sebek fajtái, sebellátás. A vérzések fajtái, vérzéscsillapítás. A sürgős állatorvosi ellátást igénylő esetek felismerése. A kutya gyakoribb viselkedési zavarai. Rendellenes ápolás, gondoskodásra vágyás-szeparációs szorongás, rendellenes táplálkozás. A csoportos viselkedés zavarai - az infantilis kutya. Agresszió, rendellenes harci magatartás. A terápiás kutyák alkalmazásának egészségügyi követelményei. A 27/2009. (XII. 3.) SZMM rendelet melléklete.

A tanóra során tisztázandó fogalmak: fehérjék, aminosavak, zsírok, szénhidrátok, ásványi anyagok, makro- és mikroelemek, vitaminok, vízszükséglet, vérkeringés, a bőr és a mozgató szervrendszer, hőguta, sokk, fül és ízületi gyulladás, ekcéma, betegség, vírusok, baktériumok okozta betegségek, zoonózis, Giardia, férgek, viselkedési zavarok, terápiás kutyák alkalmazásának egészségügyi követelményei.

Kötelező szakirodalom:

- 27/2009. (XII. 3.) SZMM rendelet melléklete

Ajánlott szakirodalom:

- Ludwig Wolf Friedl (2005) Kutyabetegségek felismerése, kezelése, megelőzése. Mezőgazda Kiadó

Jogszabályok:

- 27/2009. (XII. 3.) SZMM rendelet melléklete

1.3. Állatvédelem

Az adott ismeret átadásában alkalmazandó módok, jellemzők: interaktív előadás.

Óraszám: 7 tanóra elmélet

A tantárgy célja: a képzésben részt vevő átfogó képet kapjon és tudja alkalmazni az Állatvédő Világszövetség által meghatározott társállattartás és állatjólét irányelveit. Ezeket figyelembe véve tartsa és képezze a kutyákat a jóléti indikátorok folyamatos megfigyelése segítségével. Felismerje a kutya viselkedési problémáit.

A tantárgy rövid tartalma: az Állatvédő Világszövetség (WSPA) társállatok tartására vonatkozó irányelvei. Az állati személyiség kérdése, a személyiség etológiai meghatározása. A kutya személyiségprofilja, a szubjektív érzések és gondolatok vizsgálatának nehézségei. Az alapelvek érvényesülése a családi kutyák életében (farokcsonkolás és fülvágás). Az állatjóléti alapelvek érvényesülése a terápiás munkát végző kutyák életében. Az állatjóléti alapelvek érvényesülése a speciális segítőkutyák életében. Az állatok jólétét a tartó személyes elkötelezettsége. A társállatokat igazgató szabályozás fontossága (tartási engedélyeztetés, a tenyésztők ellenőrzése, kutyák nyilvántartása és azonosítása). Társállaton végzett, nem gyógyászati célt szolgáló csonkítás és egészségromboló szelektív tenyésztés ellenzése. Az ivartalanítás fontossága és a társállat elpusztításának szabályozása. Életminőségét jelentősen befolyásoló főbb viselkedési problémák (agresszivitás, hiperaktivitás, ugatás, félénkség, szobatisztaság hiánya). Az agresszió genetikai tényezői, a megfelelő egyed kiválasztásának fontossága. A megelőző gyakorlatok szerepe az agressziós viselkedési problémák kezelésében. A beltenyésztés szerepe a megnövekedett agresszió jelenségében. Az agresszió és szőrszín, illetve ivar összefüggései, az ivartalanítás hatása. Környezeti, nevelési hatások, az elkényeztetés agressziónövelő következményei. A szorongás mint viselkedési jelenség, öröklött és a környezeti tényezők szerepe. A félelmi válasz rögzülését megelőző technikák. A tartós szorongás egészségi és kognitív következményei. A szeparációs szorongás viselkedési megnyilvánulásai, kezelésének módozatai. A túlzott ugatás kiváltó okai és megelőzése, a büntetés módozatai. Az eutanázia mint megoldás – érvek és ellenérvek. A terápiás kutyák munkájával járó állatjóléti problémák és azok kezelése. Gazdaváltás a képzés során, mint állatjóléti kérdés. A kiöregedett segítőkutya: a „nyugdíjazás” etikai problémái.

A tanóra során tisztázandó fogalmak: Állatvédő Világszövetség, társállat-tartás irányelvei, állatjólét alapelvei, viselkedési problémák, agresszió, szeparációs szorongás, kontrollálatlan ugatás, „jólléti indikátorok”, eutanázia.

Kötelező szakirodalom:

- Bonifert Anna (2013) Állatvédők könyve.

Ajánlott szakirodalom:

- Mikó Józsefné: Az állatvédelem szervezetei. TÁMOP 4.1.1. https://docplayer.hu/46407347-Az-allatvedelem-szervezetei.html

Jogszabályok:

- 1998. évi XXVIII. törvény az állatok védelméről és kíméletéről

2. Modul: Kommunikáció és konfliktuskezelés

Modul célja
A résztvevők számára áttekintést nyújtson és a gyakorlatban alkalmazni tudja a beszédtechnikai ismereteket. Megismeri és használja a személyközi kommunikációs technikákat. Az interakciók során a kommunikáció módját a partner személyiségéhez és érzelmi állapotához igazítja. Konfliktus- és feszültségoldási technikákat használ. Részt vesz a problémák megoldásában. Érvel. Meggyőzően kommunikál. Kezeli a kérdéseket, ellenvetéseket. Tömegkommunikációs eszközöket használ. Segíti a csapatépítést.

A modul tantárgya
2.1. Kommunikációs és konfliktuskezelés (12 tanóra elmélet)

2.1. Kommunikáció és konfliktuskezelés

Az adott ismeret átadásában alkalmazandó módok, jellemzők: interaktív előadás.

Óraszám: 12 tanóra elmélet

A tantárgy célja: a képzésben résztvevő ismerje meg a kommunikációs folyamat tényezőit, elemeit, alapfogalmait, a nem verbális viselkedés szerepét, az attitűdök szerepét, különös tekintettel a testtartás, térköz-szabályozás, érintés és a szemkontaktus használatának jelentésközvetítő szerepére. Tudja jellemezni a nyelvi kommunikáció felépítését, szintjeit. Ismerje a gyermekek nyelvi fejlődésének főbb állomásait. Felismerje a szóbeli közlés formai sajátosságait, a hatékony kommunikáció ismérveit. Ismerete legyen a tömegkommunikáció lényegéről és a tömegkommunikációs eszközök alkalmazásának főbb szempontjairól. Tudja a társas kapcsolatok kialakításához szükséges alapvető társas készségeket, a kapcsolatok fejlődésének főbb fázisait, az érzelem kifejezésének eszközeit, folyamatát az affiliáció jelenségét, az emberi agressziót, az asszertív kommunikációt, tudja használni a mediáció jelenségét. Ismerje a másság és stigmatizáció jelenségét.

A tantárgy rövid tartalma: információátadás, jelrendszer, adó–vevő–adó csatorna, üzenet. A kommunikáció eszközei, feltételrendszere. Arc, mimika, alapvető érzelemfajták, az érzelmi kommunikáció zavarai. A szemkontaktus jelentése (közlés-kezdeményezés, érdeklődés, dominancia, zavarviselkedések), használatának nemi eltérései, használata mint tünet (autizmus). Fonémák, szavak, morfémák, mondatok. A tanulás folyamata. Kritikus periódusok a nyelvtanulásban. Gyors információ átadás, kontextus, tér, gesztusok, hangszín, hanglejtés. Normatív, területi, társadalmi, életkori nyelvváltozatok, argó. Motivációs funkciók. Attitűdök (releváns információ keresése, kódolás, memóriából történő előhívás). Testtartás jelentése (érdeklődés, dominancia, zavarviselkedések). Proxemika (intim- személyes- társasági- nyilvános zóna). Gesztusok és érintés jelentés-kiegészítő szerepe. A testnyelvi kommunikáció nemi eltérései, zavarai. A térhasználat. A tömegkommunikáció funkciói (információgyűjtés, információ feldolgozása). Társadalmi szintű funkciók (tájékoztatás, befolyásolás, hatalomgyakorlás, szórakoztatás, integráció, kultúra közvetítése, őrzése). Tömegkommunikációs eszközök, internet. A tömegkommunikáció meghatározása, jellemzői, a rendszer fő funkcióinak ismertetése, legfontosabb tömegkommunikációs eszközök és alkalmazási területük. A közlési hatékonyság növelésének szempontjai a tömegkommunikációban. Megismerkedés. Felépülés és megszilárdulás. Hanyatlás és szakítás. Összetevők: tevékenységek; célok és konfliktusok; szabályok; készségek; hatalom és szerepek; fogalmak és vélekedések. Az érzelem meghatározása, folyamata – kontextus, kiértékelés, reakció. Érzelemkifejezés, testi változás. Arckifejezések, affiliáció. A kommunikációs viszonyok szeretet-gyűlölet dimenziója, a pozitív érzelmek kifejezésmódjai. Agresszió biológiai alapjai, tanult válasz, az agresszió utánzása, megerősítése, az erőszak nézése. Az asszertív

kommunikáció jelentése, lényege, viselkedésének jellemzői. A mediáció jelentése, alkalmazásának lehetőségei. Az asszertív kommunikációs technika lényege. A kontroll megnyilvánulásának 5 jellemző sajátossága. Stigmák fajtái. Sztereotípiák szerepe a stigmatizáltságban.

A tanóra során tisztázandó fogalmak: a kommunikáció, nem verbális viselkedés, a nyelvi kommunikáció, a nyelvi fejlődés főbb állomásai, a szóbeli közlés, attitűdök, testtartás, térköz-szabályozás, érintés, tömegkommunikáció, prezentáció, társas kapcsolatok, készségek, agresszió, csoport, előítéletek, diszkrimináció, konfliktuskezelés, asszertív kommunikáció, mediáció, szociális szerep, kontroll, másság, stigma, munkahelyi mobbing, másság.

Kötelező szakirodalom:

- Pintér Tamás (2022) Az asszertivitás világa 1-2. Saját kiadás

Ajánlott szakirodalom:

- Kate Murphy (2022) Az értő figyelem - Útmutató a jobb, tartalmasabb kommunikációhoz. Libri Könyvkiadó

Jogszabályok:

- nem releváns

3. Modul: A habilitációs kutyák kiképzése

Modul célja

A résztvevők számára áttekintést nyújtson a habilitációs munkára alkalmas kutyák kiválasztásában, a kölyöknevelési program megtervezésében, a kutya megfelelő szocializációjában, a kutya alapkiképzésében, könnyebb kezelhetőségében, a kutya hozzászoktatásában az aktuális környezetéhez. Alkalmazni tudja a kutya személyiségéhez, temperamentumához illeszkedő kiképzési módszert, a kutya korának és felkészültségének megfelelő szintfelmérő feladatsorokat tudjon összeállítani. Tudja kiképezni a kutyákat fejlesztő terápiás feladatokra. Képes legyen felmérni a kutya viselkedési problémáit és megfelelő viselkedéskorrekciót tudjon alkalmazni. Ki tudja választani a képzési módszert. Alkalmazni képes a szimatmunka és az őrző-védő feladatok alapjaival kapcsolatos tudását. Ügyességi feladatok segítségével javítja a kutya irányíthatóságát, illetve a felvezető irányításra való képességét. Segíti a kutya felvezetőjét a kutya megfelelő képzésében. Sikeresen át tudja adni szakmai ismereteit a kutya felvezetőjének. Ismeretei alapján felkészíti a kutyát és a felvezetőt a terápiás vizsgára.

A modul tantárgya

3.1. Tantárgy neve: A habilitációs kutyák kiképzése (64 tanóra elmélet)

3.1. A habilitációs kutyák kiképzése

Az adott ismeret átadásában alkalmazandó módok, jellemzők: interaktív előadás.

Óraszám: 64 tanóra elmélet

A tantárgy célja: a kutyára jellemző alapvető tanulási folyamatok megismerése, típusai, a tanulási korlát jelenségei. Interaktív tanulási modell lényege, gyakorlati jelentősége a kutya operáns kondicionálása szempontjából. A kutyakölykök kiválasztásának szempontjai terápiás-, illetve más segítő feladatokra, kölykök szocializálása. Kölyökcsoport kiképzésének alapvető szempontjai, a kölyökfoglalkozás felépítése. Kutyakiképzés alapelvei, a motiváció és a gátlás jelentősége. Ismeretei alapján tudja alkalmazni az alapkiképzés keretében milyen testhelyzeteket, és hogyan tanít kezdő gazda-kutya párosoknak. Tudja, hogy milyen kutyát választana házőrzési célokra. Képes a dominanciából eredő agresszióval jellemezhető kutya viselkedésének változtatására. Hangokra túlérzékeny kutya viselkedési problémáját enyhíteni vagy megszüntetni. Ismeri és alkalmazza a kutyakiállításra készülő, idegen emberekkel és kutyákkal szemben erős félelmi reakciót mutató kutya viselkedési problémáját, képes azokat enyhíteni vagy megszüntetni. Menhelyről befogadott, lakásban otthon hagyva extrém szeparációs szorongást mutató felnőtt kutya viselkedési problémájának megszüntetése. A klikker tréning alapelveinek alkalmazása, az „ignorálás” módszerének alapkoncepciója, alapelvek a kutyatartásban, az alapkiképzés vázlata. Ismeri a családi kutyák „Engedelmességi” és a „Kísérő kutya” (BH) vizsgáinak célját, feladatait, IPO vizsga célját, fázisait, fokozatait, feladatait, agility lényegét, szabályait, kiképzési módszereit és a kutya-gazda kapcsolat fejlesztésében mutatkozó pozitív hatásait, a terápiás munkára alkalmas kutya ismérveit, kiválasztásának szempontjait. Ismeri a terápiás kutyák hatályos jogszabály szerinti vizsgára bocsátás feltételeit és a terápiás kutya vizsga „Temperamentum vizsga” feladatait, az értékelés szempontjait.

A tantárgy rövid tartalma: a habituáció és a szenzitizáció, asszociáció, pozitív és negatív megerősítés, büntetés. A tanulási korlátok. A genetikai és neurális memória szerepe. Veleszületett viselkedési instrukciók. A kutyára jellemző tanulási korlátok, tanulási képességeinek flexibilitása. Az idegrendszer funkciói az interaktív tanulásban. A kulcsingerek tanulási folyamatokat katalizáló hatása. Az operáns kondicionáláson alapuló tanulási folyamat lényegi jellemzői, technikái. A kölyök kiválasztása,

kölyöktesztek. A kiképzési módszer megválasztásának szempontjai a kölyökhöz igazodva. A kiképzés első lépései. Kutyakölyök képzése kutyaiskolában. Kölyökfoglalkozás tematika alapján. A játék szerepe a kiképzésben. Motiváció és egymásra figyelés, kontroll és gátlás kiépítése. A kutyakiképzés általános alapelvei. Alapkiképzés elemei. A motiváció formái. A kontroll és gátlás kiépítésének fontossága, módszerei. Alapszabályok a kiképzés során, kiképző eszközök. Az alapkiképzésben megkövetelt testhelyzetek, tanításának folyamata. Motiváció és kontroll alkalmazása az alapengedelmességi gyakorlatok során. A kiképzés során alkalmazandó alapszabályok. Apport lényege, az apportírozás tanítása. Az alapkiképzési feladatok. Motiváció és kontroll alkalmazása az alapengedelmességi gyakorlatok során, kiválasztásának szempontjai. Habituáció. Őrző-védő feladatok tanítása. Az agresszív viselkedés felmérésének módozatai. A félelmi viselkedés felmérése. Szisztematikus deszenzitizáció és ellenkondicionálás elve. Kiképzési terv összeállítása a félelmi viselkedés megszüntetésére. A ringdresszúra fogalma, alapjainak bemutatása. A motiváció formái. A kontroll és gátlás kiépítésének fontossága, módozatai. Viselkedésterápia. A kutya figyelmének fenntartása. Feladatok: ül, fekszik, lábhoz, helybenmaradás, apportírozás. Az asszociáció típusai (klasszikus és operáns tanulás). A klikkertréning 8 alapszabálya. Példák a klikkerrel tanításra. A klikkertréning előnyei és hátrányai. Az ignorálás módszerének alapkoncepciója. Alapelvek a kutyatartásban a módszer szerint. Az „Engedelmességi” vizsga célja, vizsgára bocsátás feltételei, vizsga követelményei. A BH vizsga célja, vizsgára bocsátás feltétele. Az IPO vizsga célja, vizsga fázisai, fokozatai. A nyomkövetés feladatai. Az engedelmességi fázis feladatai. Az őrző-védő fázis feladatai. Az agility sport meghatározása, akadályok típusai, főbb szabályai, kiképzési módszerek lényege. A terápiás kutyákkal szemben támasztott általános követelmények. A segítő kutya kiképzésének, vizsgáztatásának és alkalmazhatóságának szabályairól szóló rendelet terápiás kutyákra vonatkozó előírása. A vizsgán való megfelelés általános követelményei. Az értékelés általános szempontjai. A vizsgafeladatok ismertetése. A temperamentum vizsgálat (első részvizsga) értékelése.

A tanóra során tisztázandó fogalmak: habituáció és a szenzitizáció, asszociáció, pozitív és negatív megerősítés, büntetés, flexibilitás, operáns kondicionálás, motiváció, gátlás, kontroll, apport, ringdresszúra, klikker, ignorálás, agility.

Kötelező szakirodalom:

- Claudia Fugazza (2018) Do as I do – Csináld utánam. Metropolis Media Group
- Monika Sinner (2007) Kutyakiképzés klikkerrel. Elektra Kiadóház Bt.

Ajánlott szakirodalom:

- Kyra Sundance (2008) 101 kutyatrükk. Gabó könyvkiadó, Budapest

Jogszabályok:

- nem releváns

4. Modul: Terápiás kutyák alkalmazása

Modul célja

A résztvevők számára áttekintést nyújtson a gyógypedagógia legfontosabb fogalmaiba, alapvető tevékenységeibe, a tanulási nehézségek, akadályozottság, az értelmi akadályozottság, a látásfogyatékos személyek, a hallásfogyatékos személyek, a mozgáskorlátozott személyek, a beszédfogyatékos személyek, az autista személyek, a pszichés fejlődési zavarral küzdő személyek, a halmozottan fogyatékos személyek és a fejlesztés főbb területeibe, a gyógyászati segédeszközök különböző típusaiba és alkalmazási lehetőségeibe. Áttekintést kapjon a fogyatékossághoz és a terápiás kutyákhoz kapcsoló jogszabályok ismeretéhez, a kutyás terápia történetébe, az AAA, AAT és AAE fogalma és jellemzőibe. Átfogó ismeretet kapjon a kutyás foglalkozások általános alapelveibe, a terápiás munkába kapcsolódás lépéseibe. Megismerje a kutyás foglalkozások tervezését, dokumentációját, a foglalkozás felépítésének szempontjait, a kutya viselkedésének megfelelő értelmezését terápiás helyzetben.

A modul tantárgyai

4.1. Gyógypedagógia (12 tanóra elmélet)
4.2. Terápiás kutyák alkalmazása (13 tanóra elmélet)

4.1. Gyógypedagógia

Az adott ismeret átadásában alkalmazandó módok, jellemzők: interaktív előadás.

Óraszám: 12 tanóra elmélet

A tantárgy célja: a képzésben részt vevő megismerkedjen a fogyatékosság fogalmával, a fogyatékosság területeivel, okaival, a gyermekek nyelvi fejlődésének főbb állomásaival, a tanulási nehézség és a tanulásban akadályozottság jelenségeivel. Átfogóan ismerje a tanulási zavar különböző tüneteitől szenvedők fejlesztését, a mozgáskorlátozottság állapotát. Tudjon beszélni a kutya lehetséges szerepéről a mozgáskorlátozott ember rehabilitálásának folyamatában. Ismerje az állat-asszisztált aktivitást és az állat-asszisztált terápiát, fejlesztési területeket, a terápiás kutyák szerepét az autizmussal élők fejlesztésében. Ismerje a fogyatékossággal kapcsolatos jogszabályokat.

A tantárgy rövid tartalma: részképességzavarok jellemzése. Kevert specifikus fejlődési zavarok. Beszédészlelési és beszédmegértési folyamat elmaradása. Motoros diszfázia. Az aktivitásszabályozás és a figyelem zavarai. A fogyatékosság jelenségköre orvosi, pedagógiai, pszichológiai és antropológiai szempontból. A károsodás, fogyatékosság, rokkantság fogalmai. Az értelmi és érzékszervi sérültek, csoportosításuk és jellemzőik. A mozgássérültek és beszédükben akadályozottak. A fogyatékosságot előidéző biológiai és környezeti okok. A tanulás folyamata. Kritikus periódusok a nyelvtanulásban. A tanulási nehézség, a tanulásban akadályozottság meghatározása. A tanulásban akadályozottak nevelési folyamata, integrált nevelése. Diszlexia, diszkalkulia, diszgráfia, figyelemzavar jellemző tünetei. A terápiás kutya mint a motiváció és figyelmi készségek katalizátora. A mozgáskorlátozottság definícója, állapotok csoportosítása, kategóriák jellemzése, az állapot kialakulásának okai. A mozgássérültet segítő kutya szerepe a mozgáskorlátozott életében. Állat-asszisztált aktivitás és állat-asszisztált terápia meghatározása, módszerei, résztvevők, célok. A tematika kidolgozásának lépései. A kutyás terápia folyamatának dokumentálása. A terápiás folyamat lezárásának lépései. Az értelmi akadályozottság fogalma, orvosi pszichológiai megközelítésben. A beszéd jellemzői, a tipikus tünetek leírása. A mozgás sajátosságai (mozgáskoordinációs és dinamikai tünetek, mentális kontroll zavarai). Az észlelés és emlékezet zavarainak tünetei, felismerése. A munkatevékenység jellemzői, a fejlesztés módozatai. Autista gyermekek kutyával szembeni társas viselkedési megnyilvánulásai. A kutyás foglalkozások hatása a

társas-érzelmi készségek fejlődésére. A kutya „híd" szerepe a terapeuta és autista gyermek között. A kutya szerepe a „szándék-tulajdonítási" képesség elsajátításában. MATESZE vizsgaszabályzat, 27/2009. (XII. 3.) SZMM rendelet segtőkutya kiképzésének, vizsgáztatásának és alkalmazhatóságának szabályai, 164/2008. (XII. 20.) FVM rendelet a veszettség elleni védekezés részletes szabályairól.

A tanóra során tisztázandó fogalmak: motoros diszfázia, károsodás, fogyatékosság, rokkantság, diszlexia, diszkalkulia, diszgráfia, figyelemzavar, az értelmi akadályozottság, autizmus.

Kötelező szakirodalom:

- Spaller Katalin - Spaller Árpád (2006) Gyógypedagógiai ismeretek tára. Timp Kiadó Kft.

Ajánlott szakirodalom:

- Babeş-Bolyai Tudományegyetem Távoktatási Központ Pszichológia és Neveléstudományok Kar Tanító és Óvodapedagógus Szak Gyógypedagógiai alapismeretek jegyzet (https://docplayer.hu/967817-Gyogypedagogiai-alapismeretek.html)

Jogszabályok:

- nem releváns

4.2. Terápiás kutyák alkalmazása

Az adott ismeret átadásában alkalmazandó módok, jellemzők: interaktív előadás.

Óraszám: 13 tanóra elmélet

A tantárgy célja: a képzésben résztvevőnek átfogó ismerete lesz, hogy a célcsoporthoz a megfelelő temperamentumú és képzettségű kutyát tudjon kiválasztani, tanítani, terápiázni. A célcsoporttal foglalkozó szakemberrel együttműködve a célszemélyhez tudja igazítani a feladatokat. Ismeretei alapján felkészíti a kutya felvezetőjét a terápiás helyzetben való sikeres együttműködésre. Fel tudja készíteni a kutyavezetőt a terápiás vizsgára. Segítséget tud nyújtani a kutyavezetőnek, hogy felismerje kutyája motivációs állapotát a terápián és ennek megfelelően irányítsa. Együttműködik a célcsoporttal foglalkozó szakember irányítása mellett a célszemélyek nevelésében, oktatásában, fejlesztésében, habilitációs, rehabilitációs tevékenységekben. Felismeri és értelmezi a különböző fogyatékossági típusokat, az emberi viselkedés metakommunikációs jegyeit, a mentálhigiénés zavarokat és kezeli azt, együttműködik és kommunikál az alannyal. Gyógyászati segédeszközöket használ. Segít a kutyavezetőnek, hogy értelmezze saját kutyája viselkedését terápiás helyzetben.

A tantárgy rövid tartalma: a kutyás terápia története, az AAA, AAT és AAE fogalma és jellemzői. A kutyás foglalkozások általános alapelvei, a terápiás munkába kapcsolódás lépései. A kutyás foglalkozások személyi és tárgyi feltételei. A kutyás foglalkozások tervezése, dokumentációja, a foglalkozás felépítésének szempontjai. A kutya viselkedésének megfelelő értelmezése terápiás helyzetben. A gyógypedagógia tárgya, legfontosabb fogalmai, alapvető tevékenységei. A tanulási nehézségek, akadályozottság, az értelmi akadályozottság, a látásfogyatékos személyek, a hallásfogyatékos személyek, a mozgáskorlátozott személyek, a beszédfogyatékos személyek, az autista személyek, a pszichés fejlődési zavarral küzdő személyek, a halmozottan fogyatékos személyek. A fejlesztés főbb területei, alapfogalmak: kognitív funkciók fejlesztéséhez kapcsolódó alapfogalmak. A fejlesztés főbb területei, alapfogalmak: motoros és orientációs képességek fejlesztéséhez kapcsolódó alapfogalmak. A fejlesztés főbb területei, alapfogalmak: érzelmi állapot, akarati cselekvések, szociális képességek fejlesztéséhez kapcsolódó alapfogalmak. A gyógyászati segédeszközök különböző típusai és alkalmazási lehetősége.

A tanóra során tisztázandó fogalmak: AAA, AAT és AAE fogalma és jellemzői, értelmi akadályozottság, kognitív funkció, motoros és orientációs képességek, érzelmi állapot, akarati cselekvések, szociális képességek.

Kötelező szakirodalom:

- Állatasszisztált foglalkozások
  http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/Allatasszisztalt_foglalkozasV2/index.html

Ajánlott szakirodalom:

- Vivienne Klimke (2003) Gyógyító állatok. Gladiátor Kiadó

Jogszabályok:

- 27/2009. (XII. 3.) SZMM rendelet

A KÉPZÉSI PROGRAM GYAKORLATA

A tudásátadáson alapuló gyakorlati képzés.

A gyakorlat óraszáma: 318 óra

Az elméleti anyagokhoz kapcsolódó, a gyakorlat tartalmának kifejtése:

3.1.1. A habilitációs kutyák kiképzése

Gyakorlati óraszám: 220 óra

Gyakorlat tartalma: a képzésben résztvevő a kapott feladat megtanításának módszereit és folyamatát a képző intézmény által biztosított, megfelelő képzettségi szinten lévő kutyákkal és felvezetőikkel mutatja be kiképzési feladatok elvégzésére alkalmas eszközökkel ellátott területen.

Elsajátítandó feladatok:

1. **Lábnál követés** tanítása fordulatokkal, ütemváltásokkal, pórázon, póráz nélkül, idegen általi vezethetőség.
2. **Hangadás** tanítása, tanítási módszerek, hang és csönd, különböző hangok.
3. **Helyben maradás** tanítása (zavarással, különböző testhelyzetekben).
4. **Apportfeladat tanítása** (tárgy tartása, különböző súlyú, formájú és anyagú tárgyak apportja).
5. **Akadály leküzdésének** tanítása (különböző akadálytípusok: kúszó, ugró, mászó).
6. **Trükkök tanítása:** pacsi, forgás, hempergés, tolatás, stb.
7. **Más általi vezethetőség fejlesztése**: pórázon és póráz nélkül.
8. **Testhelyzetek (ül, áll, fekszik) kérése kézjellel:** a cél, hogy végül csak kézjellel is irányítsuk a kutyát.
9. **„Do as I do”** módszer ismertetése, fázisok bemutatása kutyákkal. 6 trükk tanítása **szociális tanuláson** alapuló módszerrel.
10. **Bökés vagy mancsolás egy tárgyra vagy feltartott kézre.**
11. **Behívás zavarással** (labdázik, játszik több kutya, majd egyesével be kell hívni őket, alternatív módszerek használata).
12. **Klikker gyakorlat – jelölés - a másik emberre való orientációra.**
13. **Klikker gyakorlat -** formálás – szabadon választott **tárgymanipuláció.**
14. **Klikker** gyakorlat - formálás- szabadon választott **sajáttest-akció.**
15. Terápiás kutyák temperamentum vizsga feladatai a 27/2009. (XII. 3.) SZMM rendelet szerint.

4.2.1. Terápiás kutyák alkalmazása

Gyakorlati óraszám: 98 óra

Gyakorlat tartalma: a képzésben résztvevő (hallgató) a vizsgával rendelkező terápiás kutya bevonásával egy rövid fejlesztő foglalkozást tart az együttműködő (és a klienscsoportot ismerő) hivatásos szakemberrel (gyógypedagógus, pszichológus…) közösen. A gyakorlást megelőzően módot kell adni a hallgatónak a kliensek állapotának megismerésére és a foglalkozás tematikájának az együttműködő terapeutával való egyeztetésére.

A képzésben részt vevő (hallgató) terápiás helyzetben vezeti fel a terápiás kutyát. A hallgató a terapeuta utasításai és a célcsoporttagok (terápiában részesülők) reakciói alapján hajtja végre a feladatokat a terápiás terv alapján. A terápia a 27/2009. (XII. 3.) SZMM rendeletben meghatározott terápiás kutyák vizsgaszabályzatának „Viselkedés valós terápiás helyzetben” vizsga valamennyi típusfeladatát tartalmazza.

A terápiás terveket (azon belül a feladatok számát és sorrendjét) a célcsoporthoz, fejlesztési célhoz illesztve állítja össze a terapeuta. A terápia megkezdése előtt a foglalkozást vezető terapeutával a hallgató egyezteti a feladatok sorrendjét, a megvalósítás módját.

Feladatok, amelyekből a terapeuta összeállítja a célcsoporthoz illeszkedő tételeket:

- Köszöntés.
- Kutya ül vagy fekszik, kliensek körbeveszik, és egyszerre simogatják a kutyát.
- Mozgás és zaj a kutya körül.
- Ügyességi feladatok: apport és akadály, trükk, idegen kér feladatot a kutyától (min. 2 feladat az apport mellett).
- Kutyavezetés kliens által pórázon.
- Idegen zavarja meg a feladatot.
- Kliens jutalomfalatot ad a kutyának.